

Habilitering & rehabilitering

Habilitering är träning och samhällsanpassning av personer som är fysiskt eller psykiskt handikappade från födseln.

Rehabilitering är uppträning av person som varit sjuk eller återanpassning till arbetslivet.

Rehabilitera med medicinska eller sociala metoder betyder träna upp, återanpassa, så långt möjligt, till ett normalt liv.

Bonniers svenska ordbok

Rehabilitering är ett samlingsbegrepp för alla åtgärder av medicinsk, psykologisk, social och arbetsinriktad art som kan hjälpa sjuka och skadade att återvinna bästa möjliga funktionsförmåga och förutsättningar för ett normalt liv. Olika myndigheter ansvarar för olika områden.”

Försäkringskassan

Rehabilitering är att efter förvärvad sjukdom föra eller återföra någon till en viss punkt eller nivå av hälsa, funktion eller livskvalitet som man haft tidigare eller vill nå.

För att få en mer realistisk och allmänt förståelig bild av hur komplicerad behandling och rehabilitering kan vara, har WHO (Världshälsoorganisationen) skapat ett ”gemensamt språk” i form av ett system med koder och beteckningar som heter ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health).

Den beskriver hur patienten påverkas både av faktorer inom sig själv och sin kropp, faktorer i omgivningen (allt från närstående till trafik- och boendemiljöer) och av medicinska och sociala faktorer. Vidare beskrivs hur olika funktionsnivåer (Functions) kan få olika konsekvenser då det gäller aktivitetsnivå (Activity) och form och därmed påverka hur mycket och på vilket sätt man kan delta (Participation) i ett normalt liv. Detta sätt att arbeta vinner allt större intress inom rehabilitering.

INGEMAR PETERSSON
SPENSHULT

Från ax till limpa

I forskargruppen med fokus på sjukgymnastik vid reumatisk sjukdom råder det full aktivitet. Behandlingsprogram utvärderas, mätmetoder utvecklas och reumatikers upplevelser beskrivs och tolkas.

Det pågår projekt med inriktning mot ett flertal av de inflammatoriska reumatiska sjukdomarna hos barn och vuxna. Gruppens forskare, doktorander och magisterstudenter är spridda över landet, men den akademiska hemvisten finns på Sektionen för sjukgymnastik vid Institutionen Neurotec på Karolinska Institutet. Kompetens i reumatologi, arbetsfysiologi, beteendevetenskap och pediatrik tillförs av doktorandernas medhandledare och andra experter knutna till gruppen.

Gruppen leds av docent Christina H. Stenström och mycket av verksamheten i gruppen tar sin utgångspunkt i hennes doktorsavhandling. Den handlade om fysisk träning vid reumatoid artrit, kom 1993 och belönades senare med Reumatikerförbundets jubileumsstipendium för gynnande av helhetssyn i vård och omsorg om reumatiker. Det ovanliga med avhandlingen var att den fokuserade på såväl fysiska effekter av träning som på betydelsen för reumatiker av att själva kunna bidra till sin hälsa, i det här fallet genom att träna. Inspiration till sitt arbete hade hon delvis hämtat från sin handledare Rolf Nordemars långtidsstudier om fysisk träning, i vilka han handledts och inspirerats av Björn Ekbloms och Olle Lövgrens pionjärarbeten på området.

Christina H. Stenström tillsammans med Gabriele Biguet och Eva Eurenus. Lillungen Gabriel förstår sig ännu inte på rehabilitering men vem vet... det ska dansa i tid...

I det följande beskrivs fyra aktuella avhandlingsarbeten från forskargruppen. Alla handleds av Christina och flera bygger vidare på de idéer som tog form under hennes eget avhandlingsarbete.

Gabriele Biguet fokuserar i sin planerade avhandling på upplevelser av reumatisk sjukdom och Helene Alexandersons forskning inriktas på fysisk träning vid myositsjukdomarna.

Ulla Levin undersöker bäckenledstester som används bland annat vid Bechterews sjukdom och Eva Eurenus undersöker i sin avhandling effekter av fysisk aktivitet vid tidig reumatoid artrit. Evas arbete bedrivs inom det så kallade PARA-projektet (fysisk aktivitet vid RA) där Björn Ekblom ingår i projektledningen och därmed sluts en mer än 30-årig cirkel av svensk forskning om fysisk aktivitet vid reumatisk sjukdom.